

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 forint
Fél évre 2 „
Negyed évre 1 „

Egyes szám ára 10 krajczár.

— Nyiltér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —

SZERKESZTŐSÉG:
Kispest, Nagy Sándor-utca 45. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

HOLBESZ JÓZSEF.

FŐMUNKATÁRS:

BARTOS GYULA.

KIADÓ:

A LAPTULAJDONOS-BIZOTTSÁG.

Hirdetési díjak

Egész oldal 25 frt — kr.
Fél oldal 14 „ — „
Negyed oldal 8 „ — „
Nyolcad oldal 5 „ — „
Tizenhatod oldal 2 „ 50 „
Legkisebb hirdetés 1 „ 20 „

KIADÓHIVATAL:

Kispest, Nagy Sándor-utca 45. szám.

Szinészetünk.

II.

Mult heti számunkban kimutatni igyekeztem a baj kuforrását, melynek tulajdonítható, hogy nálunk a szintársulatok tönkre mennek, most pedig rátérek a baj orvoslás módjára, mint a melylyel elérhető volna, hogy évenként hat hétig, esetleg két hónapig is egy társulat prosperálhasson. Ez pedig nem egyéb, mint egy szinügygyámoló egylet realis alapon. E szót »realis« ritka betűkkel szedtettem, mert ebben rejlik minden.

Szinügygyámoló egylet. — Szép hangzású cím. Van is ilyen sok az országban, de nagyon kevés felel meg a hangzatos czimnek. Legtöbbje csak követelésekkel áll elő, melyek a viszonyoknál fogva nem teljesíthetők. Ad jó tanácsot bőven, ezt kéne tenni, azt kéne tenni stb. De a módot nem adja meg hozzá, mert nem is adhatja, hiányozván a mozogható erő, a pénz, mert nincsen az egylet realis alapon szervezve. Pedig követelnünk csak úgy lehet valamit, ha ennek ellenértékeül adunk is valamit.

Szerintem mindenütt a helyes bérleti rendszer a legcélszerűbb. Ezzel lehet elérni mindent. Tervezetem a következő: Alakuljon meg a szinügygyámoló egylet kellő tisztai karral. Mondja ki az egylet, hogy egy évben 30 előadást akar biztosítani, egy jó szintársulatnak az őszi, mint legalkalmasabb időszakban. E 30 előadás, hozzá számítva négy jutalomjátékot s esetleg négy bérletszünetes előadást, hetenként 5 előadást számítva (mert ennyi egy héten elég) igénybe vesz majdnem két hónapot. E 30 előadásra a szinügygyámoló egylet bérletet hirdet, olesón és havi részletfizetésre és pedig legyen egy első rendű bérlet az I-ső sorban 30 előadásra 15 frt. Egy II-sod rendű ülőhely bérlet az idényre 10 frt 35 kr. Esik egy estére 35 kr. Egy földszinti állóhely bérlete 6 frt, tehát előadásonként 20 kr. Ezek oly csekély helyárák, melyet sokan senki sem fog. Most már a 15 frtos bérletre fizet a bérlelő havonként az egyletnek 1 frt 25 krt. A 10 frt 50 krért egy óra 87 krt s a földszinti állóért havonként 50 krt. Nézzük csak e csekély kis összegből, minimális bérlet véve alapul, mily kerek summa kerül ki.

40 I-ső rendű helybérlelő á)	15 frt	600 frt
30 II-sod » »	10 » 50 kr.	315 »
50 állóhelybérlelő	6 »	300 »
		1215 frt

szóval 1215 frt. Ez már oly összeg, melyért tisztességes társulatot pályázat útján mindenkor ehét kapni, mert egy számító igazgató erre már tud építeni Nem szabad elfelejteni, hogy ezen 1215

frt alapul csak 70 ülő és 50 állóhely után van véve. Hol maradnak a többi ülőhelyek s hol vannak a karzati ülő és állóhelyek, melyek tapasztalatok szerint a legjobban keresett helyek. Számítsuk még hozzá az ünnep és vasárnaponként szokásos nagyközönséget s a 8 bérletszünetet így e szándékolt 38 előadásra bizony lehet számítani 2400 frtot. E pénzre már lehet építeni. Ezzel egy kisebb, de azért rendszerrel működő jó szintársulat ki tud jönni s megél.

A szintársulat gageja egy óra .	800 frt
A második óra	800 »
Színházbér 2 óra	150 »
Világítás s egyéb kiadás . . .	150 »
Szinlap s ily fajták	100 »

összesen: 2000 frt

marad még az igazgatónak saját személyére s befektetésekre még mindig 400 forintja.

Csak egy kis összetartás, csak egy kis lelkesedés az ügy iránt s a magyar szinészetnek Kispesten két hóig minden évben egy kellemes kedves otthona lesz, a melyért vetekedni fognak jobb igazgatóink s vissza fognak vágyani az ország bármely vidékéről, a míg a mostani állapotok mellett úgy el fogják kerülni, mint valami ragályos beteget, kitől fél, irtózik mindenki.

Arról, hogy a fenti szellemben mikép kezdjék meg a szinészet ügyének kivánatos megoldását községünkben — azok, a kik eddig is lelkes apostolai voltak ez ügynek — később fogunk olvasóinknak beszámolni.

A növények vándorlása.

A legszebb és legmagasztosabb élvezetek egyike a természet működése s ennek törvényei iránt való szeretetből származó érdeklődés. S valóban alig képzelhető: vajjon találkoznék-e valaki, a ki a szabad étellel teljes természet iránt nem érdeklődne, kit annak szemlélete hidegen hagyna?

Mily szellemi élvezetet nyújt az, ha tavaszszal kimegyünk a szabad természetbe, mikor

Reszket a lég, szédül a pillangó,
Egyik virág a másikhoz hajlik,
S mint egy hő esők csattog a madárszó.

(Gyulay P.)

Minden lépten, nyomon más és más jelet tárul elénk. Itt látunk egy sereg hangyát, mely kora reggeltől késő estig fáradhatatlanul munkálkodik, sűrű, forog. Amott egy méh repül, megterhelve virággal és igyekszik lakása felé, hogy ott elkészítse számukra az édes mézet. Nem messze zöld, lombos fákból álló berek van, mely csak úgy hangzik a madárdaltól: itt

Van dalos madárja minden ágnak,
A rigófűty . . . gerliczék bugása . . .
Csattogánydal . . . Szépen öszeválnak.

(Tompa M.)

Itt egy bokorban gyenge csiripelést hallunk s, ha szét huzzuk az ágat, puha, meleg fészekből apró madárkák nyújtogatják felénk nyakukat, azt gondolván, hogy gondos anyjuk jó és táplálékot, kis bogarakat hoz számukra.

Vagy mily megható a természet csöndje, ha künn vagyunk a mezőn. Egyedül állunk, a közelben és távolban senki sincs s az uralkodó csöndet még a szellő sem zavarja. E néma, e hallgatag csendben megfedelkezünk a világról, meg annak küzdelmeiről s szívünkbe oly édes nyugalom, oly enyhítő béke száll . . .

Mezőben állok én,
Szívemben égi bék,
És mintha messziről
Beszédet hallanék.

Vagy mint midőn a nép
Templomban énekel:
Engem nagy ünnepély
Érzelmé foglal el . . .

Állok tavaszmezőn,
Melyet virány fedez;
Ugy érzem gondolom:
Az Isten háza ez!

(Erdélyi)

Előttünk terül el a roppant síkság. A látóhatár szélén a föld érintkezik az égbolttal: alig van pont, melyen a fáradt szem megpihenhetne. Az ünnepélyes csendet egy távoli falu harangja, vagy a legelő nyáj kolompja szakítja meg. Nem messze

. . . a lapályon
Egy ér nyulik végig meg se' mozdul habja,
Csak akkor loceses, ha egy-egy halászmadar
Szárnyával megesapja.

Szélén a sötét zöld
Káka között egy-egy gém nyakát nyújtogatja,
Közbe hosszú órrát üti víz alá a
Golyafiak anyja!

Nagyot nyel s aztán
Főlemeli fejét s körülnéz kényesen,
A vízparton pedig töméntelen bibicz
Jajgat keservesen.

(Petőfi.)

Vagy nem élvezet-e látni: mennyi és mily sok féle színű virág, melyeket nem ápol gondos kéz, diszít a réteket, szántóföldeket, hogy valóban sokszor a legszebben hímzett szőnyeget véljük magunk előtt? . . . Valóban a romlatlan kedélynek élvezetet, gyönyört kell éreznie ezeknek láttára.

De ne fűzzük tovább gondolatainkat, hanem térjünk át tárgyunkra: a növények vándorlására.

Minden éghajlatnak ugyszólván saját növényei vannak, elkezdve a magas északtól a forró égővig. Bár mily zordon is az észak éghajlata, bármennyire alkalmatlannak látszik is a növény élet fentartására és kifejlesztésére, mégis vannak saját növényei, melyek kézben

magányban rövidebb vagy hosszabb ideig tengetik nyomorult életüket. Minél inkább távolunk északtól s minél jobban közeledünk dél felé, annál nagyobb fokú fejlődéssel találkozunk. A mohákat, zuzmókat s néhány fű-féle növényt és kórokat elkorcsosult s a kedvezőtlen égali folytán kifejlődésükben megakadályozott fűz — éger — s nyír-félék bokrai, fenyő- és nyírerdek váltják fel. Jobban lefelé haladva lombos fákkal találkozunk, melyek bizonyos időszakban lehullatják leveleiket.

E földövet már szép tölgy- és bikkfaerdők, zöld rétek, termékeny gabona földek s gyümölcsös kertek jellemzik.

Még inkább dél felé már nem gyönyörködte a szemet a rétek élénk zöld színe, itt a mindig zöld lombu fák, citrom, narancs, füge, mirtus és babér honában vagyunk. Minél közelebb értünk a forró földövhöz, a növényzet különfélessége s nagyszerűsége annál inkább növekedik. Végre a forró földöv alatt a növények legszebb és legnagyobb alakjával találkozunk. Itt van hazája a pálmának, kávénak, cukornádnak stb. Óriási fák cserjékkel és más alacsonyabb, magányosabb növényekkel áthatatlan öserdők képeznek, átfonva, összekötve, a különféle kuszónövények szallagalaku indáival.

De nem csak a szárazföldön, hanem a vizen, sőt még a víz alatt is, sokszor igen nagy mélységben találhatók növények, mint ezt a mérőóonnal felhúzott maszat-félék bizonyítják. El lehet tehát mondani, hogy alig van, vagy talán nincs is hely, mely teljesen növény nélküli lenne, hol semmiféle növény nem tenyészne.

Vannak vidékek, hol a növény fajok száma igen csekély, jelentéktelen, de vannak viszont vidékek, hol a növényzetben nagyszerűséget és sokféleséget a legnagyobb mértékben tapasztalhatni. Némely hely pl. Ujholland, szegény a növényekben, míg máshol, mint a hátsó-indiai szigeteken a természet pazar kézzel szórta adományait.

Minden helynek ugyyszólván megvannak saját, jellemző növényei. Mégis hányszor találunk pl. nálunk is oly növényeket, melyek egy idegen föld szülőitei, melyeknek hazája messze, sokszor túl a tengeren van. Hogyan és miként kerültek tehát ezek el eredeti hazájukból? E kérdésre legrövidebben így felelhetünk: vándorlás által.

Holbész József,

nyug. plébános és szerkesztő.

Köztársaság Magyarországon.

(Interpellatio Bánffy D. báró miniszterelnök úrhoz.)

Tekintve, hogy hazánk legszentebb tradíciója, fejlődésének, nagyhatalmi állásának egyedül biztos alapja, 1000 éves multjának tényezője jelenlegi államformánk: a királyság s annyira feltett alkotmányunknak legfőbb öre a király felkent személye; —

tekintve, hogy mai államformánkban, apostoli királyunk legbőlcsebb uralkodói jogára alatt hazánk minden tekintetben a legszebb fejlődésnek indult s e fejlődés már magában is kívánatossá teszi alkotmányunk épségben maradását, — tisztelettel kérdem a nmélt. miniszterelnök úrtól:

1. Van-e tudomása arról, hogy hazánk szívének, a fővárosnak közvetlen szomszédságában nemcsak, hogy erős függetlenségi hajlamok nyilvánulnak, hanem tényleg fenn is áll egy minden irányban szervezett köztársaság, melynek rendes üléseket tartó képviselőháza, főrendiháza, (sic!), ezekben a nméltóságoknak némi kis kellemtelenségeket okozó ellenzéknel sokkal hatalmaskodóbb és saját külön ülésteremmel bíró ellenzéke, önálló bankja s minden érzalap nélkül kibocsájtott bankjegyei, napi, heti, társadalmi, politikai és éleztalpa,

szervezett katonasága és államrendőrsége, a magyar korona hivatalos térképét teljesen neglígáló külön térképe, sőt czimere is van.

2. Van-e tudomása nméltóságodnak, hogy e virágzó köztársaság abban erős, a mi az államoknak legbiztosabb létalapja s kulturintézményei által igyekszik fennállását biztosítani, melyek között első első helyet foglal el a »Balgorg (ez a közt. neve) nemzeti színház a: ő saját külön Blaha Lujzával (Balla Aranka) és Tamássyával (Herein Imre), saját színműirőjával (ifj. Herein Károly). Tegnap is zsufozt ház előtt adták saját külön darabjukat: »A gyilkos«-t, Partzer Jenő, Herein Stefánia, Balla Aranka, Herein Matild és az előbbieik közreműködésével; ezt megelőzőleg pedig sikerülten travesztálták a »Tündérlak Magyarhonban című látványosságot. Az előadás korrektségét a megjelent szövetséges államok (mert, — horrendum dictu! — ilyenek is vannak): Wardoxia fejedelemség, Rihay nagyhercezség, Irreri nagyfejedelemség s a szövetségbe legújabbán belépett Holbész királyság, utóbbi egyik tagjának csakis a kapott sütemény ellenében hangoztatott éljenei és tapsai bizonyítják.

3. Hajlandó-e nméltóságod e köztársaságot nem szétobbantani, de elismerni, sőt jutalmazására évenként 200 kgr. cukrot és 200000 kgr. süteményt budgetjébe felvenni, mert:

a) területe oly csekély, (600 négyszögöl) hogy nagyhatalommá sohasem lehet;

b) tagjai 5—15 éves ifjak s hölgyek (utóbbiak képezik az ellenzékot, de csakis a süteményszétosztáskor), kik az iskolában a legelkessebb hazafiak;

c) szövetségségei pedig csekély kivétellel alig tudják az r betűt kimondani;

d) végre pedig az egész köztársaság nem egyéb, kisebb-nagyobb tanuló gyermekek nemese, vakációi szórakozásánál, melyet kukorica erdő által határolt kis köztársaságuk árnyas fái alatt évek óta folytatnak s mai nap az Eggert-utcai gyermekszínházzal együtt a szellem egyedüli szórakoztató helyei Kispesten még felnőttek számára is.

Áldás törekvésükre!

HIREK.

Betörések.

Lapunk volt az, mely néhány héttel ezelőtt önelégülten czikkezett községünk- vagyon és személybiztonságáról. A hét krónikája azonban alaposan megczáfolta a legjobb véleményünket s mintegy igazolta, hogy nem jó az ördögöt a falra festeni. Vagyonbiztonsága községünknek ma már nem a legmegnyugtatóbb, mert nap-nap után újabb s újabb éjjeli vendég-szereplésekről adnak hírt a csendőri jelentések. Az előfordult betörések lopásokat, ha behatóbb vizsgálát tárgyává tesszük, az eredmény azzal döbbsent meg, hogy községünk nyugalalmát egy csirkefogó banda terrorizálja, mely tervszerűen és a legvakmerőbben végzi munkáját. Hogy pedig ezzel szemben erélyes intézkedés kívánatos, mely körülmény felemlítése teljesen fölösleges is volna, ha tudomással bírnánk arról, hogy rendőrségünk ataktot rendezett ezekre a éjjeli madarakra. Rendőrségünk részéről eddig semmiféle taktikus sakkhuzást nem észleltünk, sőt a legnagyobb közömbösséget. Azon helyeken és tájakon, hol a betörések történtek éjjeli őrzőket még ma sem czirkál, bár az adózó polgárság, ha már olyan súlyos adó alatt görnyed, méltán megkivánhatja, hogy az ő fillerein szervezett községi rendőrség ne csak szemfényvesztésül, parádéra szolgáljon, hanem kötelességet teljesítsen: örködjék a vagyon- és személybiztonság fölött és végezze a felelősséggel járó dolgait a leglelküimeretesebben. Az Üllői uton, hol kevésbé lenne szükség az őrzőre, ott szürkület táján már, mint esti csillag az égen, feltűnik az őrző és parádézik. Mire való ez a parádé? Egyszerű szemfényvesztés, hogy a jámbor adófizető lássa, hogy van rendőrségünk és

az kötelességét hiven teljesíti. Hát ez a vakparádé egy cseppet sem megnyugtató azokra, kik a mellékutczákban laknak és a már ugy látszik napirenden levő betörések folytán terrorizált lakosságra. Kérjük tehát az előljárókat, hogy szivelleje meg eléggé indokolt felszólalásunkat és ossza el ugy rendőrközégeit, hogy a mellékutczákba is jusson őrző, mi különben hivatalos kötelessége is lenne a jelen viszonyok között. Ez megnyugtatóra szolgálna bizonyára a lakosságnak.

Az előljáróság figyelmébe.

Községünk amerikaias fejlődése ugy látszik oly szabadszellemtű és korlátlan, hogy itt nálunk már minden szabad. A közrendészeti szabályrendelet, mely mint ajtatoskodó előtt az imakönyv — azért fekszik ott állandóan a tanácsterem zöld asztalán a bíró kezeüjébe, hogy a közrendészeti utköző panaszokra ezzel a szabályrendelettel felelhessen meg és nyomtatásban ásitózó paragrafusokkal hitelesítse: mit szabad és mit nem, mi jogos, mi jogtalan. Hát ez rendjén is van és a mi nagyrabecsülésünkre is érdemes. De nincs rendjén még sem a dolog akkor, mikor a paragrafusok egyike az utczák közlekedésének elzárását bizonyára tiltja és ugyanakkor az illetékes panaszok nem akadnak reá a szabályrendeletbe utköző és azt áthágásnak minősítő cselekmények döntő paragrafusaira. — Nem tegnapi dologról szól az ének, hanem egy eddig nagylelkűen elnézett, már-már szokássá váló kezdő dologról, mely ellen határozottan tiltakozunk. Rég óta figyeljük, hogy minden esütörtökön a délután 5—6 órája között, egy 30—40 számra tehető ökörsorda zárja el a Kisfaludy utczának az Üllői-útra torkoló részét és sokszor 2—3 órán keresztül is ott vesztegel. Ez a körülmény pedig abban rejti okát, hogy Dosztál Antal hentes, az általa vásárolt marhát a csordával hozatja haza és háza előtt válogatja ki az általa megvett jószágot. A válogatás maga is sok időbe kerül, hát még a megjelölt állat behajtása. Így történik azután, hogy az egész csorda elzárva az utat ott vesztegel 2—3 óráig is. Ezen rendetlen és közmegebtoránkozásra szolgáló körülménnyel szemben nem csak mi, de az ott lakók panaszai folytán is, kérjük az előljárókat, hogy ennek vessen véget és utasítsa a nevezettet, hogy ő is, mint a többi társai, a vétel helyszínén válogassa ki vett jószágát és úgy liferálja haza, nem pedig a csordával. Reméljük, hogy a kívánatos intézkedés megtörténik.

Ösbudavári nyári ünnepély Kispesten.

A »Polgári Kör« vezetősége, mely egy ösbudavári nyári ünnepély rendezését határozta el és annak megtartására folyó hó 15-ét tűzte ki, erélyesen és lelkes buzgalommal fáradozott az ünnepély sikerének emelésére. Azok a tanácskozások, melyek a rendező-bizottságot időközönként összehozták, ma már meghozták a fáradozás és ügybuzgalom eredményét: a kész programot, mely már bevégezett dolog. A program, melynek összeállításában az oroszlan-rész Schérez Ferencz és Dorfner Antal társelnököket illeti, egy kedves kerethe illeszkedő kellemes szórakozás tarka képét tárja élénk és arról győz meg, hogy olyan mulatsága lesz ez Kispest társadalmának, mely páratlanul fog állni a mulatságok annalesében. Hogy pedig a nagyközönség is velünk méltányolhassa ennek a rendezőségnek dícsérendő munkáját, itt adjuk közre a meghívót, a teljes rendezőbizottságot és a kispesti ösbudavári nyári ünnepély változatos programját: M e g h í v ó »kispesti polgári kör f. é. augusztus hó 15-én, vasárnap a Stefán féle vendéglő összes helyiségeiben táncczal egybekötött nyári mulatságot rendez, melyre t. czimet és b. családját tisztelettel meghívja a rendező bizottság. Kezdeté d. u. 4 órakor. Belépti díj: Személyjegy 1 korona, családijegy 2 korona. Felülfizetések, a polgári kör alapja javára köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. R e n d e z ő s é g: Schérez Ferencz, Dorfner Antal, elnökök. Tihanyi Mihály, Haris János, pénztárnokok. Kovács István, Tóth Imre, ellenőrök. Antl Ferencz, Baumgarten István, Bordély János, Bartos Gyula, Buchstablér Róbert, Balogh János, Botlik Mihály, Dorfner Arthur, Dankó Elemér, Éder József, Gollovicz Győző, Goldhammer Ignác, Hophausz-Fauszt Sándor, Horváth József, Horváth Pál, Jeszenszky Károly, Kubis Tivadar, Kis György, Leybold Kálmán, Molnár Imre,

Marikovszky Kálmán, Mihalits Antal, Mutsenbacher Antal, Preiner Ferencz, Pajor Antal, Rác Károly, Stalmach Sándor, Sohber István, Szabó Pál, Tóth Imre, Tömböl Lajos, Ujj Benő, Ujj József, Weckinger József, Zsedó András. Ósbudavár Kispesten. Műsor: 1. Zenekarok megnyitója, d. u. 4 órákor. 2. Díjtekvés uraknak; három nyeregytárgy: I. 100 finom szivar. II. Egy hordó sör. III. Egy sörös készlet. Rendező: Weckinger József. 3. Díjtekvés hölgyeknek. Két nyeregytárgy: I. Egy nagy csokor. II. Egy mellesokor. Rendező: Marikovszky Kálmán. 4. Amerikai czéldobás. Rendező: Horváth József. 5. Világposta. Azon hölgy, ki legtöbb levelet kap, egy meglepő emléktárggyal lesz kitüntetve. Rendezők: Sohber István, ifj., Tömböl Lajos, Goldhammer Ignác. 6. Stalmach Sándor humoros monológjai. 7. A kispesti alvó fakir világalvása. 8. A kispesti üvöltő dervis üvöltőzései. 9. Szilágyi Elemér az egyetlen nőimitátor. 10. Szücs László a kitűnő kuplé és népdal énekes. 11. Szabó Pál nemzeti dala. 12. Confetti és szerpentin. Rendező: Dorfner Antal. Táncz a teremben virradtig. Kedvezőtlen idő esetén a multság a legközelebbi vasárnap tartatik meg.

Gyermekszínészeti verseny.

A verseny az erők mérkőzését jelenti. Az erős legyőzi a gyöngét és ezzel a problema véget ér. Olyan eset sincs azonban kizárva, hogy a versenyre került felek egyenlő erejük és osztozkodnak testvériesen a dicsőség babérait. A mi tarika életünkben egy ilyen képet adunk sajtó alá. Gyermekszínészeti cím alatt, néhány hét óta, állandó rovatot nyújtottunk és lelki gyönyörűséggel emlékeztünk meg a gyermekszíntársulat működéséről, mely nem köznapi dolgokat produkált csúszák között és a meglepő közönség méltó dicséretére. Hát ennek a gyermekszíntársulatnak versenytársa akadt. Az egyik, mint tudjuk ifj. Winkler Imre és Juhász Laczi igazgatása alatt működik, a másik színi direktor Herein Károly, fővárosi tanácsjegyző, társadalmunk rokonszenves tagjának serdülő fia. Az egyik szintársulat míg a gyermekszíni irodalom termékeit hozza színre sikerült előadásban, összevágóan, addig a másik rendező színarabokkal hódít közönséget. A f. hó 1-én ifj. Winkler és Juhász Laczi direktorsága alatt leforgott előadás egyike volt a legsikerültebbeknek. Két gyermekszínművet adtak elő: »A könnyelmű«-t és »Urhatnám Palkó«-t. A szereplők egytől-egyik dicséretet érdemelnek és ép azért kiemeljük mind őket: Formanek Lajost Keintrath Ferenczet, Formanek Erzsikét, Juhász Laczit, Kopacsek Józsefet, Winkler Terézt, Korányi Ferikét és Horváth Imrét. A rendezés ifj. Winkler Imre érdeme, ki ügyesen és bámulandó érzékkel oldotta meg nehéz feladatát. A másik színpadon f. hó 5-én láttunk előadást. Színre került a »Tündérlak Magyarhonban« című népszínmű. Az előadás válogatott közönség előtt folyt le és a szereplők elég sikeresen állták meg helyüket. Deligny tábornok szerepében ifj. Herein Károly teljes sikert aratott, Balla Aranka Marcsa szerepében pedig meglepő alakítást nyújtott és olyan temperamentummal játszott, hogy első helyen kell megdicsérnünk. Szavaként pedig, mely az előadás záradékát képezte, teljesen magával ragadta a közönséget. Határozottan szép organuma van ennek a nagy színpadra készülő naiv leánykának, ki tehetségével mindenkit meglepett, ki az előadást végig élvezte. Herein Stefánia, Imre és Matild is ügyesen oldották meg feladatukat. Ezek után pedig, hogy a két színház közül melyiket illeti az érdem pálmája, erre az a válaszuk: mind a kettőt, mert mind a kettő dicséretes és hasznos munkát végez a vacatiói semmittevés aranynapjaiban. Ez az érdemök. Bárha minden tanuló ilyen kellemes és hasznos szórakozásban töltené el a nagy munka után a két hónapi pihenő időt.

Szent-lőrinczi bucsu.

Nagyan készülődnek a szentlőrincziek a bucsura, mely f. hó 8-án, vasárnap fog megtartani. Id. Cséry Lajos házában az idén is, mint az előző években, nagy lakoma lesz ezen a napon.

Ki lett a tüzoltók főparancsnoka.

A tüzoltóegyesület lapunk jelöltjeit figyelembe vette a főparancsnok választásánál, mely

f. hó 1-én folyt le a község ház tanácstermében. Javaslatainkhoz képest a választási aktus akként folyt le, hogy lelkes egyetértéssel Ács László községi biránk lett főparancsnoknak kijelölve és megválasztva. Gratulálunk az új főparancsnoknak, kinek erélye, hisszük áldásos működésnek lesz alapja és tüzoltóságunk fennállásának erős oszlopa.

Villamos vasut.

Megvolt megint egy közigazgatási bejárás, nehogy tovább is lármázzunk villamos vasut után. Most azután várhatunk megint békében. Ha zugalódnai találunk egy két év múlva, hogy mikor lesz már villamos vasutunk majd egy új feleletre lehetünk elkészülve. Azt fogják mondani, hiszen megvolt a közigazgatási bejárás, most már várjanak nyugodtan, idővel az is meg lesz. Mivel pedig mi már multkorai czikkünkben kijelentettük, hogy nincs bizalmunk ezekben az ígéretekben, most megtoldhatjuk ezen ígérteket azzal, hogy mi nem fogunk sokáig és nyugodtan várni, hanem ha most sem kapjuk meg azt az ígért villamost, igenis nyugtalanok leszünk és nem leszünk hajlandók hallgatni, hanem fel fogjuk ébreszteni a még csak szunnyadozó közvéleményt, mely hangosan és feltartóztatlanul, minden rendelkezésre álló és megengedhető eszköz felhasználásával fogja követelni, hogy ne tartsák tovább bolonddá a község közönségét folytonos ígéretekkel. Ha nem engedélyeztek új villamos vasuti vonalat, ha nem rakták le a második sínpart, most már alakítsák át ezt a meglevő nyomorúságos közlekedési hátramoszdító ócskaságot villamossá, mert egy multkorinál is nagyobb szabású mozgalom tervezete készen van ám már. Semmi körülmények között sem fogjuk tovább megtűrni, hogy jobb sorra érdemes községünk egészséges fejlődését kénye — kedvére tegye tönkre egy társaság, melynek egyedüli ideálja: a nagy haszon.

Szent-Lőrinczi harangok.

Ismeretes azon buzgalom, melyet a szent lőrinczi ifjuság kifejtett oly czéltől, hogy egy harangbeszerzéséhez szükséges összeget összegyűjtson. Az e czímen megtartott multságok jövedelme nem lévén még elég e czélra, elhatározta az ifjuság, hogy gyűjtést indít az egész község területén. Dorfner Antal községi jegyző szíves támogatásával sikerült erre már az engedélyt is megnyernie az ifjuságnak és így legközelebb harangozhatnak már majd a testvérközönségben is.

Vágóhídi új rend.

Községünk képviselőtestülete által a vágási idő czélszerűbb beosztása tárgyában alkotott szabályrendelet törvényhatóságilag is jóváhagyatván, ezután már a következő időkben történnék a vágások. Május 1-től október elsejéig reggel 4 órától 9-ig és délután 4 órától 7-ig. Október 1-től május elsejéig délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

Szent-Lőrincz csatolása.

A folyó hó 5 napjára kitűzött azon tárgyalás, melyen Pusztá-Szent-Lőrincz egy részének tervbe vett csatolása nyert volna elintézését, bizonytalan időre el lett halasztva. Igen valószínű, hogy ezen tárgyalás f. hó 12-én fog megtartani.

Uj káplán.

Egy intelligens, rokonszenves, kedélyes taggal gazdagodott a társadalom. A plébániai lak új lakót kapott. Schläger Árpád kinevezett segédlelkész, augusztus 1-én foglalta el új állását. Midőn örömmel üdvözöljük körünkben, azt kívánjuk, hogy érezze mielőbb magát teljesen otthonosnak és a minő szeretettel jött közénk, ép oly meglegegetten éljen közöttünk.

Kamcsatkai állapotok.

Gazdag tapasztalatok támogatnak azon véleményünkben, hogy amerikai feloldásra disinált községünk egyes dolgokban inkább hátrafelé halad, mint a kies pályán előre. Az előjáróság czopfos gondolkodásától, mely némely eszelekményeit jellemzi, teljesen még nem tudott szabadulni. A modernitás, mely lopva él a tanácsterem légkörében, még nem hatotta át teljesen a eszelekmények mozgató erőit és csak

így történhetnek olyan dolgok, melyek bár a főváros szivlőkötéséhez közel vagyunk, Kamcsatkára emlékeztetnek. Hogy Kamcsatkában este nem világítják ki az utcákat, az két oknál fogva bizonyos. Először mert nem ismerik a modernitás követelményeit, másodsor lámpájuk sincs. Mi ismerjük a modernitás követelményeit, lámpák is díszlegnek utcáinkon, de nincs esti világításunk. Hát mi ebből a következmény: hogy mi Kamcsatkánál kamcsatkább állapotban leledzünk. S tulajdonképen miért? Mert 45 százalékos pótdót fizetünk és ez a világításra kevés. Vagy talán azért kell nekünk a sötétségben botorkálnunk, fába, emberbe beleütközünk, mert a község előjárósága a világításon, illetőleg a sötétségen akarja a tüzoltó-tornyot felépíteni? Gratulálunk ehhez az ekonómához! Mi dacára mindezeknek a 48-ból nem engedünk. Tekintve a gyakori betöréseket, a lakosság nyugalma érdekében és a vagyon és személybiztonság nevében kérjük ez uttal az előjáróságot, hogy gyujtassa fel a lámpákat rendje, módja szerint és ne vigye a végletekig: a megbotránkoztatásig az ügyet, mert: a mi sok: az sok!

Halálozás.

Nagy csapás érte szerkesztőnket, soga elhunytával. Schmer János, ki Gyöngyösön lakott, de Kispesten is igen sokan mint vig kedélyes öreg urat ismerték, f. hó 6-án halt meg. Az elhunyt egyike volt a gyöngyösi 48-as párt legerősebb oszlopainak és követválasztáskor áldozatokat sem kímélve, küzdött a 48-as eszmék diadaláért. Halála, melyet szélhűdés okozott, általános részvétet keltett mindenütt, hol ismerték.

Nyugalomba vonulás.

Holbesz József, lapunk szerkesztője, ki mint nyugalmazott plébános, segédkezet nyújtott derék plébánosunknak, a segédlelkézi állás betöltése folytán, végleg nyugalomba vonul. A ki ismeri a kispesti róm. kath. egyházi funkciójának nehéz állását, az tudja, hogy minő hatalmas tetterő, buzgalom és odadás kellett ennek a munkának kifogástalan elvégzéséhez. Ma, midőn Kispesten 7000 katolikus hívő van, bizony-bizony csak bámolni tudjuk, hogy a »fő Úr« mint szerettel hívják tisztelői, képes volt oly pontosan megfelelni a reá nehezedező kötelességeknek. Mi, kik közel állunk hozzá, mint szellemi vezetőnkhez, érdemes nyugalomba vonulásakor őszinte szívvel kívánjuk, hogy a minő fáradságos munkát végzett őt esztendei működése alatt, ezerszerte nagyobb legyen boldog megelégedése, mely a megérdemelt pihenést koszoruzza méltólag.

Singhoffer halászlé Szent-Lőrinczen.

A Reitter-féle vendéglőben a bucsu alkalmából nemcsak a hirneves bucsu ünnepély tartatik meg, kitűnő budapesti zene közreműködésével, jó ételek és italok pontos kiszolgáltatásával, hanem a hétfői halászlét maga Singhoffer M. József budapesti elsőrangú halkezeskedő főzi, a ki 1896. évben kétszer hivatott meg az udvarhoz halászlét főzni. A ki tehát egy igazi jó kirándulást akar ugy magának, mint családjának szerezni, ne mulasztja el meglátogatni a Reitter vendéglőt Szent-Lőrinczen, de ne csak vasárnap a bucsu napján, hanem a hétfői-halászlé-ünnepélyen is, a hol mindenestre kellemes órát tölthet olesó pénzért. A jelszó legyen tehát: Vasárnap és hétfőn Szent-Lőrinczre **Reitterhez!**

Szerezzük meg a »Telephon Hirmondó«-t.

Lapunk szerkesztősége vállalkozott arra a munkára, hogy a »Telephon Hirmondó« bevezetést községünkben keresztül viszi. A lelkese-dés, a század nagy találmányának megszerzése iránt duzzasztja erőnk és hisszük, hogy fáradságunk, melylyel a nagy munka ellenében le számoltunk, nem fog kárba veszni községünk közönyén. A »Telephon Hirmondó« minden házbán haszonnal jár. A kereskedőre, az iparosra, mert tájékoztatót nyújt az ő világának minden terén, haszonnal jár a családra, mert az unalom idejét kellemesen töltheti. Van e nemesebb szórakozás a zenénél? A »Telephon Hirmondó« oly zenei élvezetet nyújt, mely a magasabb igényeket is kielégítheti, a szórako-

zásra pedig a legalkalmasabb és legolcsóbb. Azok a szenzációs események, melyek a világ bármely részén napvilágot látnak, első sorban a »Telephon Hirmondó« kagylóin futnak szét és válnak beszéd tárgyává a családi körben ép úgy, mint közéletünkben. A pontos zona időt is a »Telephon Hirmondó« adja, mely direkt összekötésben van a meteorológiai intézettel. Sok egyéb haszonnal is jár a »Telephon Hirmondó« megszerzése és ép azért ismételt felhívjuk közönségünket, hogy a kedvező alkalmat ne mulasztsa el; jegyeztesse magát elő a »Telephon Hirmondó«-ra szerkesztőségünkben, mert minél többen jelentkeznek, annál közelebb áll az ügy a megvalósuláshoz, mely hisszük mindnyájunk jól felfogott érdeke.

A szt.-lőrinczi helyi érdekű villamos vasut.

A szent-lőrinczi helyi érdekű villamos vasut közgazgatási bejárását a fővárosban és a megyében megtartották. A főváros kikötötte, hogy a belső Üllői-uton nem engedni meg a sínek lefektetését. A társaság tehát a külső Üllői-uttól a Ludoviceumig a közuti vasutvonalára peage-jogot kért. A közuti vasuttársaság tiltakozott a követelés ellen s a kereskedelmi miniszter fog dönteni. Ha a döntés a közuti vasuttársaság javára lesz, akkor a vicinális csak a külső-üllői utig közlekedhetik. A közuti vasuttársaság bejelentette a fővárosnak, hogy az Üllői-uti lóvasutnak villámossá való átalakítását befejezte s kéri, hogy az Üllői-uton a villamos kocsik járatását megkezdhesse. A városliget-népligeti vonal megszüntetésével Kálvin-tér-népligeti vonalat akar a társaság behozni s ennek a menetrendjét is bemutatta. Ha a főváros az Üllői-uton a villamos közlekedést megengedi, akkor a ludoviceum-óbudai vonalon a Kálvin-téren és a Károlykaszárnya előtt át kell szállani.

Melyik a legrövidebb nap.

Erre a kérdésre egy egzavallér így felelt meg:

A váltó lejárát napja, mert akkor pénz után kell futkosni.

Sütők szakértekezlete.

Mult hó 28-án, Taigiszter Sándor elnöke alatt, a kispesti sütők szakértekezletet tartottak, melynek folyamán a következő határokat hozták: 1. Fehér sütemény üzletből elárúsítva 6 drb, viszontelárúsítónak 7 drb 10 kr. 2. Öreg sütemény üzletből elárúsítva 8 drb, viszont elárúsítónak 9 drb 10 kr. 3. Fehér kenyér üzletből elárúsítva klgként 16 kr., viszont elárúsítónak 15 kr.; barna kenyér előbbinek 14 kr., utóbbiak 13 kr. 4. Öreg sütemény nem cseréltetik vissza. 5. A kros sütemény megszűnik.

Nyilatkozat.

Tekintetes szerkesztő Úr!

Itt küldök becses lapjára öt forintot még pedig négy forintot mint lejártat, egy forintot pedig 1897. III. negyedre mint előfizetést.

Még megjegyzem, hogy becses lapja iránti tiszteletemet nagyban elősegíti, hogy katolikus papban ön az egyedüli, kit még eddig ismertem, aki annyi tanujelét adta a legjobb hazafiaságának, miért is maradok tisztelettel úgy becses lapja, mint kedves személye iránt.

Budapest, 1897. augusztus 4.

Zemlényi Sándor.

Becsés személye bár ösmeretlen előttünk, meg nem érdemlett nyilatkozataért fogadja hálás köszönetünket. A hazafias szellem instapolására. ha valaha szükségünk volt, most van és mi ezt terjeszteni drága sokat szenvedett hazánk és nemzetünk érdekében tenni legszentebb kötelemünknek ismerjük.

Tisztelettel
A szerkesztőség.

Közönség köréből. Köszönet nyilvánítás.

Nem mulaszthatom el a nyilvánosság előtt is hálás köszönetem nyilvánítani az érdemes előljárásnak, főtiszt.

Holtész József nyug. plébános úrnak és azon képviselő uraknak, kik a július hó 24-én lefolyt képviselő-testületi gyűlés alkalmából az óvoda segélyezése tárgyában benyújtott kérelmem támogatni kegyesek voltak.

Kispest, 1897. augusztus 1-én.

Braun Józsefné
ovónő.

NAGY és PETERSIL sütők.

Eggert- és Petőfi-utca sarok.

Midőn a n. é. közönség tudomására hozom, hogy Zsurek János sütődéjét augusztus 1-én átvettem, egyuttal ajánlom izletes kenyeremet és süteményemet, nemkülönben lisztraktáromat, mely az igényeknek teljesen megfelel.

A sütés ideje: délelőtt 10 órától délután 4 óráig.

Pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradtam hazafias üdvözlettel:

Nagy és Petersil.
sütők.

Nagy-Sándor-utca 45.
sz. alatt egy minden kényelemmel ellátott ház, melyben jelenleg szerkesztőségünk van, november 1-re eladó vagy bérbe kiadó.

PAPP MÁTYÁS NÉ

okleveles szülésznő

ismerettség híján ez úton ajánlja magát az anyák figyelmébe.

Lakás: Árpád-utca 6.

A TELEFON HIRMONDÓ

a leggyorsabb hírszolgáltató

reggeli $\frac{1}{2}$ 10 órától $\frac{1}{2}$ 12 óráig a legújabb híreket közli.

Minden szenzációs hirt **riadójel** előzi meg.

Jelzi a csillagászatilag megállapított időt, tizedmásodpercnyi pontossággal.

Összes állomásain az

operaházi, népszínházi előadásokat és házi hangversenyek után

katonai és cigányzenekar is hallható

Előfizetés naponta csak 5 kr.

Előjegyezhetni lapunk szerkesztőségében.

Három

jó családból származó fiu
tanonczul
felvétetik.

Papp Mátyás és Herman Albin
műlakatos-műhelyében.

Kispest, Árpád-utca 6.